

Czynniki kształtujące zachowania ratunkowe robotnic mrówki ćmawej (*Formica polyctena* Först)

Zachowania prospołeczne (udzielanie pomocy innym osobnikom, dzielenie się z nimi oraz ich ochrona) występujące u wyżej rozwiniętych ewolucyjnie grup zwierząt nie są obce również owadom. W przypadku mrówek, bezkręgowców dobrze znanych ze zdolności do złożonej i skoordynowanej współpracy, szczególnie interesującą grupą zachowań prospołecznych są zachowania ratunkowe, czyli udzielanie pomocy innemu osobnikowi znajdującemu się w sytuacji zagrożenia. Podczas swojego wykładu przedstawię wyniki cyklu doświadczeń analizujących czynniki kształtujące ekspresję i charakter zachowań ratunkowych u robotnic mrówki ćmawej (*Formica polyctena*). Zastosowany w nich test behawioralny polegał na rejestracji i analizie zachowania pięciu indywidualnie oznakowanych robotnic podczas konfrontacji z mrówką unieruchomioną przy pomocy pętli. Badano również w podobny sposób reakcje grupy pięciu mrówek na poczwarki, osobniki martwe oraz obiekty nieożywione. W badaniach neurochemicznych uwarunkowań zachowań ratunkowych robotnic mrówki ćmawej test poprzedzało chroniczne podawanie w pokarmie związków neuroaktywnych: kofeiny i aminy biogennej oktopaminy. Wyniki doświadczeń wskazują, że ujawnianie się zachowań ratunkowych u mrówek z gatunku *F. polyctena* jest uzależnione od wielu czynników takich, jak wiek, stan motywacyjny, warunki doświadczalne (w tym w szczególności cechy osobnika/obiektu z którym były konfrontowane) i najprzypuszczalnie również predyspozycje osobnicze.